

1
8

CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

35 – 2010 Živa stoka
AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

1. septembar 2010. Vol. 5, Broj 35

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.gov.me
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Postupak sa ranama	8

PONUĐA NA STOČNIM PIJACAMA

Dobra ponuda teladi u Beranama

Izuzetna dobra ponuda teladi bila je u Beranama što je uslovilo i blagi pad njihove cijene. U ponudi je bilo ukupno 104 grla, od čega 18 grla simentalke rase po cijeni 2,8€/kg žive mjere, a telad od 80 do 160 kg od 2,5 do 2,8 €/kg žive mjere.

Na farmama i stočnoj pijaci u Bijelom Polju ponuđeno je 19 teladi, a cijena im se kretala od 2,3 do 2,7€/kg žive mjere za telad od 80-160 kg a za telad simentalke rase od 2,8 do 3 €/kg žive mjere u ponudi je bilo samo 3 grla.

U Nikšiću i Pljevljima u ponudi je bilo po 15 grla. U Nikšiću cijena teladi se kretala od 2,8 do 3,2€/kg žive mjere, a u Pljevljima od 2,7 do 2,8 odnosno od 2,9 do 3€/kg žive mjere za telad simentalke rase.

Na podgoričkoj stočnoj pijaci cijena teladi se kretala od 2,8 do 3,1€/kg žive mjere u ponudi je bilo 12 grla

U Baru ponuđeno je samo 7 grla sa cijenom od 2,7 do 3.2 €/kg žive mjere.

Bar

Cijene žive stoke ove nedjelje nijesu se bitnije mijenjale u odnosu na prethodnu. Ponude na pijaci nije bilo, trgovina se obavlja na farmi gdje je ponuda dosta slabija posebno jagnjadi i jaradi.

Berane

Na stočnoj pijaci u Beranama, ove nedjelje bila je dobra ponuda svih vrsta i kategorija žive stoke. Izuzetno dobra ponuda kod kategorije teladi uslovila je pad cijena, iako je bila

dobra tražnja. Kod drugih kategorija tražnja je bila mala, a cjenovni trend na nivou od prošle nedjelje.

Nikšić

Na stočnoj pijaci nije bilo ponude žive stoka, a cijene su na prošlonedjeljnom nivou.

Pljevlja

Protekle sedmice u Pljevljima najbolja ponuda bila je kod jagnjadi sa cijenom od 2,15 do 2,3€/kg žive mjere. Ponuda ostalih katego-

rija stoke bila je nešto lošija. I dalje je izražena potreba za kupovinom priplodnih krava. Cijene se nijesu mijenjale i ostale su na prošlonedjeljnom nivou.

Bijelo Polje

Na bijelopoljskim stočnim pijacama u toku ove sedmice primjetan je blagi rast ponude skoro svih vrsta i kategorija stoke. U pogledu cijena, nije bilo bitnijih promjena.

Podgorica

Slaba ponuda stoke u Podgorici. Od ponuđenih najviše je bilo jagnjadi 30 grla sa cijenom od 2,4€/kg žive mjere, dok su jarad koštala 2,6€/kg žive mjere. Svinje tovljnici su prodavani za 2,4€/kg žive mjere nuđeno je 10 grla dok su krave za klanje koštale 1€/kg žive mjere.

CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 26. 8. do 1. 9. 2010. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.80 (2.80-2.80)	2.90 (2.80-3.00)	~	2.90 (2.90-3.00)	~	2.87 (2.83-2.93)
2	Telad 80-160 kg kg	2.80 (2.70-3.20)	2.60 (2.50-2.80)	2.40 (2.30-2.70)	3.00 (2.80-3.20)	2.80 (2.70-2.80)	2.80 (2.80-3.10)	2.73 (2.63-2.97)
3	Junad do 300 kg kg	~	~	~	2.00 (1.80-2.20)	~	2.20 (2.00-2.40)	2.10 (1.90-2.30)
4	Junad preko 300 kg kg	~	1.50 (1.50-1.80)	1.60 (1.60-1.70)	1.60 (1.50-1.80)	1.60 (1.55-1.70)	~	1.58 (1.54-1.75)
5	Krave za klanje SIM kg	~	1.10 (1.10-1.20)	1.00 (0.90-1.20)	~	~	~	1.05 (1.00-1.20)
6	Krave za klanje kg	1.00 (1.00-1.10)	1.00 (0.80-1.00)	0.90 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.20)	1.10 (1.00-1.20)	1.00 (0.90-1.20)	1.00 (0.88-1.12)
7	Prasad kg	3.30 (3.20-3.50)	3.00 (3.00-3.00)	3.20 (3.00-3.50)	3.30 (3.20-3.50)	3.00 (3.00-3.00)	~	3.16 (3.08-3.30)
8	Svinje tovljenici kg	~	~	~	~	~	2.40 (2.30-2.50)	2.40 (2.30-2.50)
9	Jagnjad kg	2.80 (2.60-3.00)	2.30 (2.20-2.30)	2.30 (2.20-2.30)	2.50 (2.35-2.70)	2.20 (2.15-2.30)	2.40 (2.30-2.50)	2.42 (2.30-2.52)
10	Šilježad kg	~	2.30 (2.30-2.30)	~	~	~	~	2.30 (2.30-2.30)
11	Ovce za klanje kg	~	~	~	~	~	1.60 (1.50-1.70)	1.60 (1.50-1.70)
12	Jarad kg	3.50 (3.50-3.50)	3.00 (3.00-3.00)	2.50 (2.50-2.60)	2.75 (2.75-2.75)	~	2.60 (2.50-2.70)	2.87 (2.85-2.91)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
13	Priplodne ovce grlo	~	100.00 (80.00-100.00)	120.00 (110.00-120.00)	100.00 (80.00-120.00)	120.00 (110.00-125.00)	~	110.00 (95.00-116.25)
14	Priplodne koze grlo	~	80.00 (60.00-90.00)	~	90.00 (70.00-100.00)	~	~	85.00 (65.00-95.00)
15	Priplodne junice SIM grlo	~	~	~	~	1,500.00 (1,500.00-1,500.00)	~	1,500.00 (1,500.00-1,500.00)
16	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (1,000.00-1,400.00)	~	~	1,200.00 (1,000.00-1,400.00)
17	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	1,300.00 (1,000.00-1,500.00)	~	~	1,300.00 (1,000.00-1,500.00)
18	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	~	1,450.00 (1,450.00-1,450.00)	~	1,450.00 (1,450.00-1,450.00)
19	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	850.00 (700.00-1,100.00)	~	1,300.00 (1,200.00-1,450.00)	~	1,075.00 (950.00-1,275.00)
20	Priplodne krave Melez grlo	820.00 (820.00-820.00)	800.00 (450.00-1,000.00)	700.00 (500.00-1,000.00)	800.00 (600.00-1,000.00)	~	750.00 (650.00-800.00)	774.00 (604.00-924.00)

	Riba jm	Bar Riblja pijaca	Budva Riblja pijaca	Herceg Novi Riblja pijaca	Kotor Riblja pijaca	Podgorica Riblja pijaca	Crna Gora
1	Brancin kg	9.00 (8.00-10.00)	10.00 (8.00-10.00)	10.00 (8.00-10.00)	10.00 (8.00-10.00)	10.00 (10.00-10.00)	9.80 (8.40-10.00)
2	Barbun kg	4.00 (3.00-6.00)	6.00 (4.00-10.00)	5.00 (3.00-7.00)	6.00 (4.00-10.00)	~	5.25 (3.50-8.25)
3	Oslić kg	5.00 (3.00-7.00)	5.00 (4.00-8.00)	5.00 (3.00-10.00)	5.00 (4.00-8.00)	~	5.00 (3.50-8.25)
4	Muzgavac kg	4.00 (3.00-4.00)	~	4.00 (4.00-5.00)	~	~	4.00 (3.50-4.50)
5	Grdoba kg	8.00 (7.00-10.00)	8.00 (6.00-8.00)	8.00 (5.00-10.00)	7.00 (6.00-8.00)	~	7.75 (6.00-9.00)
6	Raža kg	5.00 (4.00-6.00)	8.00 (6.00-8.00)	8.00 (5.00-8.00)	8.00 (6.00-8.00)	~	7.25 (5.25-7.50)
7	Kozice kg	7.00 (4.00-8.00)	8.00 (8.00-10.00)	10.00 (10.00-10.00)	8.00 (8.00-10.00)	~	8.25 (7.50-9.50)
8	Gira kg	~	~	~	3.00 (2.00-3.00)	~	3.00 (2.00-3.00)
9	Lignje kg	~	10.00 (8.00-10.00)	15.00 (12.00-15.00)	10.00 (8.00-10.00)	6.00 (6.00-6.00)	10.25 (8.50-10.25)
10	Skuša kg	~	~	5.00 (4.00-6.00)	~	~	5.00 (4.00-6.00)
11	Šaran kg	4.00 (3.00-4.00)	~	~	~	4.00 (3.00-5.00)	4.00 (3.00-4.50)
12	Orada kg	9.00 (8.00-10.00)	10.00 (8.00-10.00)	10.00 (8.00-10.00)	10.00 (8.00-10.00)	~	9.75 (8.00-10.00)
13	Pastrmka Kalifonijska kg	5.00 (4.00-5.00)	5.00 (4.00-5.00)	5.00 (5.00-6.00)	5.00 (4.00-5.00)	4.50 (3.80-4.50)	4.90 (4.16-5.10)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 23-29.8.2010. godine

Jedinica mere din/kg			Težina/ uzrast		Rasa		Centralna Srbija										Vojvodina					Dominantna cena Srbija							
							Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčear	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor		S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin				
Dviske	sve težine	sve rase	150	140	120																								
Jagnjad	sve težine	sve rase	200	200	170	190	190	200	240	205	200	220	200																
Jarad	None	sve rase	170	160			160	150				180	190																
Junad	<=300kg	HF																											
Junad	<=300kg	SM	180			150		140																					
Junad	350-480kg	sve rase			130				160																				
Junad	>480kg	sve rase	160	160	170							160																	
Koze	sve težine	sve rase			100		100	100				80																	
Krave za klanje	sve težine	HF																											
Krave za klanje	sve težine	SM	120	90	100			90	100	120																			
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	110	100	90		100	110		110	100																		
Ovca	sve težine	sve rase	110	100	100	100	110	100		110	120		100																
Ovnovi za priplod	sve težine	sve rase	150	110	110	120					110																		
Prasad	16-25kg	sve rase	150	130	130	140	160	150	170	150	160	150	180																
Prasad	<=15kg	sve rase	150	160	140		170	140	170	160	170	160	190																
Priplodne junice	sve težine	sve rase																											
Priplodne krave	sve težine	HF																											
Priplodne krave	sve težine	SM																											
Telad	80-160kg	HF																											
Telad	80-160kg	SM	300	270	280	300		280	260	280																			
Tovljenici	80-120kg	sve rase	130	100	110	120	130	100		130	140	160	150																
Tovljenici	>120kg	sve rase	130	110	100		100	90		120	120	125	130																
Šilježad	sve težine	sve rase	150		150		155	140		160	150																		

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 105 dinara)

Izvor: STIPS

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / stoka, meso i mesne prerađevine

Prices for product group Stočni sajam-livestock market Tip cijene:

Geografska podjela: HR Regije

U razdoblju: od 23.08.2010 do: 29.08.2010(Tjedan:34)

Uspoređeno s razdobljem: od 09.08.2010 do: 15.08.2010(Tjedan:32)

Proizvod	Tip	Istra, Primorje i Dalma-			Kontinentalna			Hrvatska		
		cija			Hrvatska					
		Cijena	Stara	Razl.	Cijena	Stara	Razl.	Cijena	Stara	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	Min	24,00	25,00	-1,00	18,00	18,00	0,00	18,00	18,00	0,00
	Max	28,00	28,00	0,00	29,00	29,00	0,00	29,00	29,00	0,00
	Prosjeck	25,56	26,11	-0,55	23,26	22,79	0,47	23,34	22,91	0,43
tele holstajn (80-160kg)-calf .	Min	----	----	----	18,00	18,00	0,00	18,00	18,00	0,00
	Max	----	----	----	23,00	23,00	0,00	23,00	23,00	0,00
	Prosjeck	----	----	----	19,37	19,61	-0,24	19,37	19,61	-0,24
junica simental (za klanje)-heifer .	Min	----	----	----	9,00	9,00	0,00	9,00	9,00	0,00
	Max	----	----	----	12,00	12,50	-0,50	12,00	12,50	-0,50
	Prosjeck	----	----	----	10,99	11,18	-0,19	10,99	11,18	-0,19
junica holstajn (za klanje)-heifer .	Min	----	----	----	9,00	8,00	1,00	9,00	8,00	1,00
	Max	----	----	----	10,00	10,00	0,00	10,00	10,00	0,00
	Prosjeck	----	----	----	9,50	8,80	0,70	9,50	8,80	0,70
bik simental (>450kg)-beef .	Min	12,00	11,00	1,00	10,00	10,00	0,00	10,00	10,00	0,00
	Max	15,00	17,00	-2,00	13,50	13,00	0,50	15,00	17,00	-2,00
	Prosjeck	12,51	12,32	0,19	11,91	11,80	0,11	11,91	11,81	0,10
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	Min	----	----	----	10,00	9,00	1,00	10,00	9,00	1,00
	Max	----	----	----	11,00	11,00	0,00	11,00	11,00	0,00
	Prosjeck	----	----	----	10,65	9,95	0,70	10,65	9,95	0,70
krava simental (za klanje)-cow .	Min	10,00	10,00	0,00	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	0,00
	Max	10,00	10,00	0,00	9,00	9,00	0,00	10,00	10,00	0,00
	Prosjeck	10,00	10,00	0,00	6,15	5,93	0,22	6,16	5,94	0,22
odojak (25-35 kg)-piglets .	Min	18,00	20,00	-2,00	10,00	10,00	0,00	10,00	10,00	0,00
	Max	20,00	20,00	0,00	17,00	17,00	0,00	20,00	20,00	0,00
	Prosjeck	18,01	20,00	-1,99	11,55	11,58	-0,03	11,58	11,58	0,00
svinja (80-120 kg)-pig .	Min	10,50	10,00	0,50	8,00	8,00	0,00	8,00	8,00	0,00
	Max	15,00	15,00	0,00	13,00	12,00	1,00	15,00	15,00	0,00
	Prosjeck	13,73	13,57	0,16	9,43	9,72	-0,29	9,46	9,75	-0,29
krmača (za klanje)-sow .	Min	----	----	----	5,00	5,00	0,00	5,00	5,00	0,00
	Max	----	----	----	7,00	7,00	0,00	7,00	7,00	0,00
	Prosjeck	----	----	----	5,75	5,70	0,05	5,75	5,70	0,05
janjad-lambs .	Min	18,00	18,00	0,00	16,00	14,00	2,00	16,00	14,00	2,00
	Max	30,00	30,00	0,00	26,00	26,00	0,00	30,00	30,00	0,00
	Prosjeck	22,67	22,86	-0,19	19,23	19,67	-0,44	21,98	22,23	-0,25
jare-kid goat .	Min	----	28,00	----	20,00	25,00	-5,00	20,00	25,00	-5,00
	Max	----	28,00	----	26,00	25,00	1,00	26,00	28,00	-2,00
	Prosjeck	----	28,00	----	20,16	25,00	-4,84	20,16	26,68	-6,52

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,23 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE		CENE STOKE ZA KLANJE U EU																								Datum								
Direction générale de l'Agriculture		CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE																								od : 09.08.10								
D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture		PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES																								do : 15.08.10								
		MARKET PRICES - MEMBER STATES																																
(EURO/100kg PC/DW)		BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednji				
Junad U2	327.8	308.0	324.9	320.2	439.6	331.9	341.0	309.8	368.1						235.7	345.4	319.4	315.6	242.1	346.2	245.8	290.1				384.2	317.2	307.2	347.8	7.56				
Junad U3	308.1	306.5	323.6	315.5	416.7	321.2	327.0	311.9	362.2						345.8	345.8	312.7	318.0	245.7	340.8		290.8				382.4	318.7	308.7	330.6	4.37				
Junad R2	281.0	255.7	293.9	315.8	314.0	283.6	414.3	341.1	307.0	299.5	320.9			176.5	224.5	322.8	265.5	306.4	232.9	335.8	257.4	281.5	277.0	332.3	308.9	296.9	312.2	-2.12						
Junad R3	238.9	288.9	318.1	308.1	413.0	296.8	301.0	302.2	332.1					161.0	233.4	300.1	310.0	259.1	310.5	239.1	335.0	265.3	284.7	331.0	335.4	311.5	299.2	305.0	2.38					
Junad O2	247.1	255.7	274.4	307.0	273.8	216.3	394.1	264.4	262.0	284.2	285.6	289.0	188.5	224.7	310.0	225.7	281.8	224.0	312.2	240.4	256.2	277.3	282.1	292.9	274.9			265.8	172					
Junad O3	235.8	255.7	271.0	300.4	274.9	394.2	286.3	257.0	285.8	267.3	289.0	167.4	237.3	260.0	310.0	227.9	287.2	229.2	229.2	316.9	229.3	267.4	284.8	291.1	298.0	278.3			273.2	129				
Junad	299.0	255.7	287.4	306.0	301.1	223.7	410.7	300.8	307.4	303.1	348.0	289.0	166.8	233.1	330.2	224.7	310.0	248.3	310.8	230.2	332.4	240.3	280.4	279.5	291.2	302.3	291.2		308.8	2.77				
Bikovi R3	14.8	285.5			283.0					227.0	236.0				244.9		301.0	234.3											274.9	258.0	0.69			
Bikovi	14.8	285.5			283.0					227.0	236.0				244.9		301.0	234.3											274.9	258.0	0.69			
Goveda U2										348.0	306.8						338.1												322.3	322.6	-2.51			
Goveda U3										348.0	308.5						343.3												362.6	321.9	325.1	106		
Goveda U4										327.0	305.9						304.8												322.0	319.7	184	184		
Goveda R3										367.1	285.3						310	298.1											311.1	315.2	306.7	0.83		
Goveda R4										363.2							294.0	297.3											293.4	318.4	312.1	2.21		
Goveda O3										286.2	259.6	237.9					274.8												298.0	299.5	285.1	113		
Goveda O4										282.3	234.7						263.0	281.4											295.7	308.2	297.0	3.33		
Goveda										303.1	268.3	237.7					307.4												298.5	313.5	302.7	164		
Krave R2	270.7									310.0		253.1					189.4	205.0											198.5		280.0	3.08		
Krave R3	253.8	192.5	232.5	278.8	256.8					199.7	318.0	260.5	254.8				189.5												262.1	256.5	276.0	0.23		
Krave R4	191.7	232.7	279.3	257.6						238.9	298.0	260.6					181.8	240.4	240.0	205.4									240.9	253.9	253.1	0.40		
Krave O2	229.0	172.2	210.8	233.1	232.7	187.9	203.8	176.0	262.0	235.9	209.8			148.2	164.8	230.0	188.1												248.6	219.1	212.7	0.90		
Krave O3	219.4	175.2	208.7	251.9	240.1	182.9	200.6	180.1	267.0	246.3	222.8			157.8	176.5	248.4	188.2												209.9	257.3	232.1	125		
Krave O4	215.2	190.3	216.7	252.3	245.4	234.7	186.3	220.4	258.0	247.6				157.7	186.3		187.2												200.5	177.2	188.4	234.4	232.3	2.19
Krave P2	186.1	176.9	176.1	189.2	162.8	172.9	139.4	214.0	214.6	181.7	157.0	140.7	154.4	179.9	162.8		180.9	184.5	165.9	148.7	187.5	126.9	170.7	170.7	189.2	186.9			185.9	185.9	0.43			
Krave P3	176.9	191.9	172.8	220.9	201.6	170.6	185.5	146.7	239.0	240.7	183.0	157.0	151.1	164.2	166.6	171.9	185.6	184.3	170.9										174.3	234.3	210.6	216.8	0.60	
Krave	224.7	177.6	205.7	223.8	231.1	175.3	197.0	182.3	265.2	242.2	199.4	157.0	149.3	168.6	252.5	178.9	215.3	220.9	187.5	164.9	167.8	168.9	181.3	178.0	236.1	226.8			226.7	226.7	0.98			
Junice U2	361.0	253.8								306.7	387.0	314.8	395.1				347.1												338.9	313.3	343.3	359.4	9.11	
Junice U3	340.5	253.8	335.8	299.6						343.7	382.0	318.1	382.1				294.7	216.8											334.7	323.3	353.3	2.04		
Junice R2	282.0	186.6	245.1	295.1	298.0	283.6	411.7	307.6	322.0	302.8	365.9						203.1	291.6	214.2	334.4	281.2	257.0	227.8	298.3	299.3	313.5			328.7	8.13	8.13			
Junice R3	273.0	182.5	243.9	317.6	283.5					409.0	305.4	323.0	363.3				185.6	318.1											257.5	240.6	207.4	319.1	134	
Junice R4	180.0	241.4	321.9	283.9						285.1	302.0	305.0					186.0													284.4	248.3	201.3	304.4	174
Junice O2	222.6	257.7	236.3	205.3	377.4					254.1	269.0	278.0	233.4				141.5	174.5	260.0	188.5									232.6	237.6	285.2	248.0	-2.47	
Junice O3	224.7	271.7	242.2	237.9						257.4	284.0	287.1	245.9				180.3	256.6	205.8										229.5	210.9	261.8	287.0	295.9	100
Junice O4	273.0	216.6	280.8	245.1	219.0					274.9	277.0	286.1	244.0				210.8	247.4	214.3										259.8	184.9	254.1	280.8	304.9	4.20
Junice	320.6	186.3	232.8	298.1	273.7	224.3	388.0	306.4	336.7	298.0	370.2	244.0	147.9	187.7	314.5	165.6	220.0	180.9	287.8	208.6	332.8	234.8	230.9	210.9	261.2	288.1	309.5		307.6	307.6	2.67			
Polufite	250.1	200.0	246.9	273.2	268.8	203.1	369.7	284.5	287.3	283.1	327.5	238.8	159.9	300.2	165.9	102.1	218.0	279.4	210.5	300.4	166.0	250.3	218.8	235.4	275.1	294.7			279.0	279.0	198			
Promena poslednje nedelje	12	117	0.2	-0.4	18	12.5				15	2.1	5.1		2.6	3.3		0.8		14	2.4	2.4	13	-2.5	-0.3	7.4	-0.4	0.0	2.5						

Izvor: EU Komisija

POSTUPAK SA RANAMA

Rane na životinjama mogu da budu površinske i dubinske. Kod površinskih rana povrijeđena je samo koža a kod dubinskih povrijeđeno je i unutrašnje tkivo. U zavisnosti od uzroka povrede razlikujemo rasječene ili razderane rane, rane nanijete udarom, ubodom ili vatrenim oružjem. Kod rana je potrebno da stočar zna kako će pružiti prvu pomoć i šta ne smije da radi dok ne dođe veterinar.

Za zaustavljanje manjih krvarenja često je dovoljno da povrijeđeno mjesto pritisnemo tamponom vate ili nekoliko puta previjemo gazom. Ako je došlo do oštećenja nekog većeg krvnog suda, jače krvarenje se zaustavlja pritiskanjem pomoću zavoja, koji se stavi na mjesto povrede. Međutim, neophodno je kod jačeg krvarenja prvo utvrditi da li krv ističe iz arterije ili vene. Arterijsko krvarenje se poznaje po jakom mlazu krvi čija se jačina mijenja prema otkucajima srca. Krv iz vene ističe istom jačinom i neprekidno. Ove rane se obično javljaju na nozi životinja i krvarenje se tada zaustavlja tako što se u slučaju povrede na arteriji iznad rane poveže noga kaišem, konopcem i dr. i steže se dok krv ne prestane da teče. Kod povrede vene isti je postupak ali ispod

rane. Stegnutu nogu ne treba držati više od jednog sata da ne bi došlo do obamiranja tkiva.

Pri pružanju pomoći mora se strogo voditi računa o higijeni materijala koji se koristi i higijeni rane. Materijal (gaza, zavoji i dr.) mora biti sterilan. Čiste rane brže zarastaju. Najprije treba ošišati dlaku oko rane a zatim je oprati mlakom vodom. Poslije toga ranu treba dezinfikovati i premazati tinkturom joda. Preko ovako obrađene rane stavlja se sloj gaze, preko sloj vate i na kraju to se obavije zavojem. Zavoj treba mijenjati poslije četiri do šest dana dok rana ne zaraste.

Ovakvim postupkom sprječavamo zagađivanje rane, odnosno gnojni proces, a time postizemo i njeno brže zarastanje. Kod većih rana gdje je potrebno zašivanje obavezno treba pozvati veterinara.

Da bi se spriječila povreda krava treba na vrijeme ukloniti sve predmete koji ih mogu ozlijediti. Stočari moraju voditi računa da u štali ne budu razbacani oštri predmeti i alatke, a pogotovu o tome da ne dozvole sebi da u ljutini udaraju krave vilama.